

Vanhuden ja työkyvyttömyyden vakuutus.

Kun vastustajamme ovat aikansa suuta soitettuaan maa-talousohjelmastamme nähneet, että heidän vääristelynsä eivät tehoa kansaan, niin ovat he pätevimmän hyökkäyksen luulleet keksivänsä käymällä käsiksi ohjelmamme työkyvyttömyys ja vanhuuden vakuutuskohtaan. Sen toteuttaminen muka tuottaa toista sataa miljoonaa kuluja vuosittain valtiolle. Sitä summaa kauhistuen pyöristävät sitten porvarit silmänsä ja osoittelevat meitä sormin sanoen: »siinä nyt näette sosialistien tuulentupia». Tätä nähdessämme on meillä erittäin huvittava muistella, kuinka silloin kuin eräiden virkamiesten suuria eläkelaitoksia on suunniteltu ja toimeenpantu ei porvarien taholta ole nähty mitään esteitä. Ei heille myös silloin ole juolahtanut mieleen neuvoa noita herroja, että säästäisivät vanhuuden varalle jotakin suurista vuosituloistaan. Porvareista käy erittäin hyvin päinsä jopa on välttämätöntä suurituloisten vanhuuden turvaaminen tuhansien markkojen eläkkeellä, mutta kun puhutaan pienestä 350 mkan eläkkeestä työläisille, nousee tie pystyyn ja heti neuvotaan »säästää». — Säästää, muutoinkin nälkäpalloista, todellakin oivallinen neuvo. —

Tästä kysymyksestä kirjoittaa I. H. Raivaajassa:

»Mutta voimme lohduttaa niitä, jotka hätäilevät Suomen valtion menevän kerrassaan vararikoon tammöisten »kohtuuttomien» vaatimusten takia, ettei se tule juuri niin paljon maksamaan. Eikä aivan lähellekään tuota summaa. Sillä vaikka sitä ei vaaliohjelmassamme sanota — ja kun se ei ole mikään valmis lakiteksti, ei siinä ole voitu kaikkia rajottavia määräyksiä esittää — on luonnollisesti tarkoitus hankkia 350 markan eläke ainoastaan niille kansalaisille, joilla ei tätä tuloa ole. Järjetöntähän olisi ruveta maksamaan esim. Suomen 73,500:lle koroilla eläjälle tammöistä, heidän mielestään vähäistä taskurahaa. Ja onhan meillä toki muitakin, jotka omaavat sanotun verran tuloja 55 vuoden ikäisenä. Tosin on mahdoton tarkalleen sanoa, minkä verran vakuutettuja tulee olemaan, mutta todenmukaisia arviolaskelmia tuon suhteen voi kuitenkin tehdä. Ja ne ovat aivan toisen näköiset kuin porvariemme pilviä tavoittelevat numerot.

Voimme aluksi erottaa muutamia ryhmiä, joiden toimeentulon näkee jo virallisen tilastonkin avulla taatuksi. Semmoisia ovat luonnollisesti ensi kädessä koroillaan eläjät, joita meillä, kuten edellä mainittiin, on n. 73,500. Jos otaksomme 10 % niistä saavuttavan 55 vuoden iän, saisimme niiden luvuksi 7,350. Virkamiesten eläkkeistä on, kuten samoin jo on mainittu, hyvä huoli pidetty. Vuonna 1904 on tähän tarkoitukseen käytetty 4,500,000 markkaa ja siihen eivät vielä sisälly menot papiston eläkkeisiin. Virkamiehiä on 70,000 joten noin 7,000 niistä saavuttanee 55 vuoden iän. Tilanomistajia on Suomessa n. 110,000, joista 11,000 55 vuoden ikäisiä. Tilalliset osaavat aina varata »syytingin» talostaan, joten he eivät yleistä eläkettä kaipaa. Vaivashoitolaisia on 80,000, joista ainakin 40,000 lienee 55 vuoden iän saavuttanut. Yleisistä eläkekassoista on sen lisäksi maksettu eläkettä 5,400 hengelle n. 2,000,000 markkaa. Virkamiesten, koroillaan eläjien ja tilallisten lukumäärän saa sitäpaitsi kertoa kahdella, sillä useimmilla on silloin vielä vaimo elossa. Jo näistä ryhmistä yksinään saamme siis suunnilleen 100,000 hengen suuruisen joukon 55 vuotiaita, jotka täytyy kokonaan erottaa luvusta. Jäljellä olisi siis enää n. 210,000 henkeä. Emme lioittele sanoessamme, että näistä korkeintaan $\frac{1}{4}$ eli n. 50,000 elää niin huonoissa oloissa, ettei omaa 350 markan vuosituloja. Näiden vanhuuden turvaamiseen menisi siis vuosittain 17,500,000 markkaa. On siis melkoinen ero olemassa tä-

män arviolaskun ja porvarilliselta taholta esitettyjen laskelmain välillä.

Tämän tueksi voimme sitäpaitsi esittää numeroita todisteeksi mitenkä kalliiksi vanhuuden ja työkyvyttömyyden vakuutus on tullut niissä maissa joissa se on jo ollut käytännössä. Niinpä Australian valtiot ovat ilman pitempiä harkitsemisia ottaneet sen käytäntöön.

Vaikka siellä kuten alempana osotetaan, tuloraja on työnnetty melkoista korkeammalle kuin mitä täällä sosialidemokratinen puolue on vaatinut, ei vakuutettujen luku nouse läheskään samanlaisiin määriin, miksi porvarimme sen kuvittelevat. Uudessa Seelannissa (asukasluku 900,000) oli nim. v. 1905 11,770 vakuutuksenalaista eli 1,3 % Uudessa Etelä-Vaalesissa (asukkaita 1,334,000) 22,000 eli 1,7 % vakuutettuja ja Viktoriassa (asukk. 1,201,005) 11,452 eli 9,9 %. Ei siis enemmän kuin 9,9 %—1,7 % koko asukasluvusta. Jos olettaisimme korkeimman yllämainitun prosenttiluvun tulevan meillä olemaan tämän vakuutuksen alaisena saisimme 48,000 vakuutettua, eli osapuilleen saman kuin ylempänä otaksuimme.

Tässä yhteydessä kannattaa hiukan koskea muitakin puolia Australian vanhuusvakuutuksesta. Uusi Seelanti pani asian alulle vuoden 1898 lailla. Se takasi kaikille 55 vuotiaalle eläkkeen, ellei näillä ole 6,750 mk. omaisuutta tai 1,300 mk. vuosituloja. Tuloraja on siis asetettu melkoisen korkealle. Valtio yksinään kustantaa eläkkeen. Eläkkeeseen oikeutettu saa vuosittain 450 mk. Jos hänellä on vuotuista tuloa yli 850 mk. tai pääoma yli 1,250 mk., vähennetään jokaiselta 750 markan pääomalta tai 25 markan tulolta 25 mk. eläkkeestä. Muut sikäläiset valtiot ovat myöhemmin seuranneet esimerkkiä.

Näin siis asia todellisuudessa ei olekaan mikään »tuulen tupa». Porvarillisten niskoittelu on kumminkin hyvä paljastamaan heidän todellisen sisunsa. Ei siellä siis tahdotakaan sellaisia työläisten kipeimmin kaipaamia parannuksia. Ja tämä siitä syystä, että porvarivaltiossa tulee rahain mennä »parempiin suihin» — jo ennestään äveriäiden herrojen eläkkeeksi.

Sitä tahtovat sisimmässään niin suometarlaiset kuin nuorsuomalais-perustuslaillisetkin.

Saavatko tahtonsa perille, riippuu siitä, salliiko työväki niin. Ja jos se ei salli, estää se vastustajia eduskuntaan menemästä ja vie sinne työläisten etujen puoltajia.

H. P.

Pohjustus palvelijain yleiseen kokoukseen ylioppilastalolla 4 p. maalisk. 1907.

(Miina Sillanpää).

Nykyaikana ovat kaikki enempi tai vähempi edistysmielisiä, vielä viime vuonna oli joka toinen meidän hyvistä porvareistamme — sosialisteja. Tämä vuonna ne eivät sitä enää ole. Luokkarajat ovat itsestään jo alkaneet selvä, nykyään näkyy herraskaiset aivan hyvin ymmärtävän mikä eroittaa heidät sosialisteista. Palvelijaluokassa ollaan sentään vielä hyvin tietämättömiä luokkavastakohdista, luullaan, että kyllä herrat meidän etumme valvovat, kuin me vaan ollaan uskollisia ja nöyriä. Ja kuten näkyy, onkin emännät innokkaassa parannuspuuhassa. Helsingin Emäntäliiton säännöissä toisen pykälän b) kohta jonka mukaan liitossa keskustellaan eriaineista, kuuluu: »Palvelijain velvolli-

suuksista ja oikeuksista, sekä paraista keinoista joilla saavutetaan molemmiin puolinen luottamus emäntäin ja palkallisten välillä», d) kohta kuuluu vielä: «Perheen jäsenten ja palvelijain suhteista yleisiin kysymyksiin, osanotoste kokouk-j. n. e.» Tämän viimeisen kohdan mukaan, ovat emännät siis jo luopuneet nimittämästä palvelijaa perheenjäseneksi, koska siinä puhutaan perheenjäsenistä ja — palvelijoista. Tähän asti on emännät koittaneet uskottaa palvelijoille, että he myös ovat perheenjäseniä.

Mainitut emännät on tämän vuoden alussa keskustelleet palvelijain ja emäntäin suhteista toisiinsa. Heilläkin on pyrkimys saada jotain parempaa aikaan, sillä suhteet kärjistyy. Mutta, olen porvarillisen katsantokannan vankina eivät ollenkaan käsitä mikä kelpaa nykyaikana. Emännät ovatkin tarttuneet kuten hukkuva oljenkortin pysyäkseen pinnalla. »Pakko» jota on ennenkin menestyksellä käytetty, löydettiin taas avuksi. Kas tässä emäntäin neron tuotteita: »Palvellukseen otetaan vuodeksi, vähintään puolen vuoden sitomus on sallittava, vasta alkavat palvelijat, jotka eivät ole ammattikoulua käynyt, otetaan, jos heillä on oikeen hyvä koulutodistus ja jos emäntä tahtoo ottaa hänet, oppiin, vuosipalvelukseen, josta ensimmäinen puolivuotta ilman palkkaa ja jälkimäiseltä annettaisi — 10 mk. kuukaudessa. Samassa kokouksessa taas uudestaan muistutettiin, että emännät käyttäisi tuota, heille niin rakkaaksi käynyttä laillista oikeuttaan, vetää risti palvelijan entisen todistuksen päälle, täten tehden sen kelpaamattomaksi.

Emännät kai luulee näillä päätöksillään voivansa saada emäntien ja palkallisten välit paranemaan. Kuin vain saataisi laki, joka estäisi palvelijan muuttamasta pahastakaan paikasta, niin hän taipuu, ja antautuu ehdoita kurjaan kohtaloon. Emännät eivät suuressa viisaudessaan ole tutkineet historian kulkua, eivätkä ole ottaneet sieltä löytyviä oppeja ohjeekseen mitä pakkokeinot ovat ennen auttaneet. Palkkollislakia on siellä, missä se löytyy koitettu kiristää huippuunsa, ja kumminkin huomattu, että pakkokeinot eivät auta, eivät voi estää kansaa kehittymästä, eivät ole voineet kuoleltaa sen edistyspyrintöä. Katselkaamme vähän historiallista kehitystä Ruotsin lainsäädännöstä, jonka alaisia mekin olemme olleet. Suomen palkkaussääntö vuodelta 1865 on jotenkin suora jäljennös Ruotsin laista v. 1833, jota samaa lakia meidän emännät kokouksissaan sakon uhalla kehoittavat toinen toistaan seuraamaan. Ruotsissa on herra G. H:son Holmberg julaissut tutkimuksen Ruotsin palvelijan oloista, joista teen muuttamia otteita. Sen mukaan on palkkollislainsäädännön synty johtunut palvelijain vaatimuksien kohonemisesta. Juhani III aikana annettiin ensimmäinen erikoislaki palvelijoille, jonka mietinnössä sanottiin: »Että koska palkollisten ja käsityöläisten palkat yleensä ovat nousseet kohtuuttomiin, täytyi laatia heille laillinen taksa jonka ylitse ei sakon uhalla saanut pyytää. Ennen oli renki palvellut vuoden 5 eli 6 markalla, ja nyt ne tahtoivat 50, 60, 70 ja yksi osa sata markkaa vuodessa. Käsityöläinen, joka ennen teki työtä 1 tai 2 markasta, ottivat nyt 30 tai 40 markkaa samasta työstä». Laadittiin siis laillinen palkkauskäärä, jonka ylitse ei palkollinen ja käsityöläinen saanut mennä, että sen alitse tarjottiin oli luonnollista laillista. Että taas saatiin työtä tekevä luokka siihen alistumaan keksittiin toinen vielä pirullisempi laki, jonka mukaan jokainen joka ei oimistanut maata tai ollut virassa oli pakoitettu ottamaan vuosipalvelukseen itsensä. Joka ei ottanut palvelusta, hän vietiin johonkin rangaistustyöhön. Laki myönsi tällaisille niskottelijalle 7 päivää miettimisaikaa tahtoiko ottaa palveluksen isännän määräämillä ehdoilla, tai — mennä vankilaan. Kuin aateliset kiristivät alustalaisiaan siksi ankarasti, että osa niistäkin pakeni etsimään työtä kaupungeista, joten aatelisten suuret tilat jäivät työväettä. Sen vuoksi v. 1837 säädettiin laki joka määräsi jokaisen kaupungissa olevan, jolla ei ollut vakituista työtä menemään takasin maalle ja

ottamaan — vuosipalvelusta. Ruotsin kunindas Kustavi I, aateliston suuri holhooja sääsi lain, joka kielsi päivätyöläisien olamassaolon. Kaikkien täytyi ottaa vuosipalvelus, ei saanut löytyä muita, kuin tilanomistajia ja palvelijoita. Aatelisto, joiden oli ollut vaikea saada palvelijoita ja vielä vaikeampi saada niitä pysymään paikoissaan tästä laista erityisesti saivat asemansa työväestöön nähden parannettua. Kuninkas Juhani III aikana menttiin vielä pitemmälle, koska silloin asetettiin kaikki *käsityöläisetkin* palkkollislainsäädännön alaiseiksi. Kaikki suutarit, räätälit, sepät, maalarit y. m. olivat pakotetut tilanomistajilta ottamaan vuosipalvelusta, tai joutua — rangaistusvankilaan.

Tavantakaa tuli sitten uusia lakimääräyksiä. Kuningas Karlo XI aikana syntyneen lainmukaan otettiin jokainen mies joka ei ottanut vuosipalvelusta sotamieheksi. Tällaisella sotamiehellä, joka otettiin renkinpaikan hyljäämisen rangaistukseksi, ei ollut samoja oikeuksia kuin muilla vapailla sotamiehillä, palkkaakin sai tällainen sotamies ainoastaan kaksikolmatta osaa siitä, mitä maksettiin muille. »Piijat» sekä lesket ynnä muut vapaat naiset, jotka eivät ottaneet palvelusta, vietiin — rangaistusvankilaan. Ei auttanut, vaikka todisti että voi elää muulla työllä kuin vuosipalveluksella. Laki pakotti kaikki palvelemaan niitä, jotka — omistivat maata, tai olivat virkamiehiä. 1600 ja 1700 luvulla palkkollislainsäädäntö mainitsee palkollisia »roistoiksi, maankulkijoiksi, laiskureiksi, loisiksi» y. m. 1800 luvulla katoaa nuo halveksitut nimet, mutta pakkopalvelus pysyy yhä. 1752 saatiin uusi tärkeä lisäys, sen mukaan ei »piika» saanut mennä naimisiin, tai sille ei isäntä saanut antaa lupakirjaa ennenkuin hän osasi hyvin kehrätä, kutoa kaikenlaisia kankaita, osasi hoitaa karjaa, laittaa maltaita, ^{olutta} y. m. senlaista.

Saman säännön mukaan, ei saanut rengille antaa torppaa, ennenkuin hän voi toteen näyttää osaavansa tehdä kaikkia maalaistaloudessa tarvittavia töitä, niinkuin sahroja, auroja, haravia, puimakoneita y. m. tarvittavia talouskaluja. Että palkollisille ei usein ollut tilaisuus mennä naimisiin voimme tästä ymmärtää, aatelisherrat tahtoivat kai säilyttää itselleen tilaisuuden nauttia heillä palvelevien naisten onnettomasta tilasta. Puolta ei palvelijalla ollut. Suo siellä, vetelä täällä ei kuivaa kussaan. Että palkkolliselta voitiin kielittää oikeuden hakukin yleisen lain kautta sovitettiin v. 1752 siihen lisäys, että asianajaja rangaistiin ankarasti, 20 taalerin sakolla ja aina kuuden vuoden sotapalveluksella, jos hän otti ajaakseen palvelijan tekemää kannetta — isäntä vastaan.

Aatelismiehellä oli v. 1671 lain mukaan oikeus, jos hän otti pojan palvelukseensa, ja pani hänen oppiin, pitää tuo poika ensin vissit vuodet oppinsa palkkioksi, ja sitten eteenpäin oli aatelismiehellä oikeus pidättää hänet palveluksessaan ja maksaa vähempi palkkaa kuin mitä hän olisi muilta saanut.

V. 1770 luvulla keksivät maatilojen omistajat keinon, miten saisi kaikkien tilanomistajien ^{tasapuolisuuden} lait täytettyä. Palvelijain muuttoaikana kokoontuivat isännät, ja vetivät arpaa mihin kunkin palkollisen oli mentävä palvelukseen seuraavaksi vuodeksi. Mihin palvelija olisi mennyt ei luonnollisesti kysytti, ja silloin ei löytynyt lain mukaan enää orjuutta Ruotsissa.

Saavuttiko isännistö näillä ankaruuksilla tarkoituseränsä? Tuliko suhde palvelijan ja isännän välillä paremmaksi siitä, että palvelijat ei päässeet muutamaa? ja että jokaisen köyhän oli pakko antautua vuosipalvelukseen. Ei suinkaan tätä aatelistolle niin mieluista lakia olisi muutettu, jos vaan olisi voitu ajan pitkään saada työväen luokka siihen alistumaan. Vähitellen on kehityksen tietä kumminkin päästy eteenpäin, yksi luokkakunta toisen perään on raivannut itselleen vapaampia olosuhteita ja etuja. Ei enää mitkään työnantajat uskaltaisi mennä esittämään tuonsuuntaista uudistusta kuin Helsingin emännät ovat suunnitelleet. 1823 lau-

sui eräs herra Sinelius Ruotsin porvarissäädyssä, kuin oli ehdotettu, että tehdastyöväestö asetettaisiin palkkauslainsäädännön alaiseksi »*että hän kisällinä kadottaisi kaiken kunnioituksen itseään kohtaan, jos hän olisi asetettu palkollisten kanssa samaan asemaan*». Tämä lause kuvaa, miten halveksittu palkollisen asema oli.

Miten voi olla mahdollista enää nykyaikana, että palvelijoille meillä Suomessa voidaan ehdottaa vuosipalvelusta kaupungeissa. Koska kaikissa maissa, kuten Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Saksassa, Itävallassa ja meillä Suomessa joissa on erikoissäädos palvelijoille, käy vahva liike sen poistamisen hyväksi. Jokaisessa maassa on palvelijat itse nousseet sitä vastustamaan järjestetyissä riveissä. Meillä on työväen puolue ottanut ohjelmaansa palkkauslainsäädännön kumoamisen, jolloin palkollinen asetettaisiin samojen lakien alaiseksi kuin muutkin kansalaiset. Tämä näin pitkälle menevä työväenpuolueen ohjelma pakoitti suomettarelaiset ja nuorsuomalaiset myöskin ottamaan ohjelmaansa »palkollislainsäädännön uudistuksen» mihin suuntaan, ei ohjelmassa sanota. Mutta vastauksen on emäntäliitto antanut »vuosipalvelus takasin kaupunkiin».

Sitten se toinen emäntäin ehdotus, jonka mukaan otetaan vasta uransa alkava palvelija vuodeksi — oppiin, ja jolle ei ensi puolena vuotena maksettaisi palkkaa. Tuntuuhan tuo ehdotus noin päältä katsellen aivan luonnolliselta, koska palvelijaa perheessä opetetaan tekemään niitä töitä joita hän ei osaa tullessaan palvelukseen. Mutta jos katsoo asiaa toiseltakin puolen, on siinä suuri vaara tarjolla. Ensiksikin, mikä takaus on palvelijalle, että hän oppii siinä perheessä jotakin »kunnollista» että häntä siinä perheessä opetetaan oikeata »järjestystä» että häntä ei koko aikaa käytetä sellaisiin toimiin, jotka hän oppii yhdessä viikossa. Ja sitten vielä, että häntä ei ajeta jollain tekosyyllä pois paikastaan silloin kuin palkkaa pitäisi ruvettaman maksamaan. Näitä kaikkia sietää ajatella, koska olen aivan varma, että ainakin osaksi näin tulisi käymään jos emännät saisi tuon ehdotuksensa käytäntöön. Mitä tämä vaikuttaa nuoriin palvelijoihin voitte arvata, he tulevat kaupunkiin melkeen ilman vaatteita, millä he tulevat toimeen ensi aikoina ilman palkkaa, sillä he kyllä saavat juosta pitkin kaupunkia kaikilla asioilla niin paljon että ei kenkäpari kauvan kestä. Kaikissa järjestetyissä ammateissa, verstaissa, jossa on senlaisia töitä että niitä osaa jonkun verran tehdä oppimattominkin, maksetaan heti palkkaa, joka kohonee joka vuosi, siksi kuin hän on käynyt opin lävitse. Oppiaika on tavallisesti kolme vuotta. Jos nyt ajateltais samaa järjestelmää palvelijoille. Oppiaikaa olisi 3 vuotta, ensi vuonna saisi palvelvelija 15 mk., seuraavana 17 mk. ja viimeisenä 20 mk. Täysin oppineena voisi pitää sitä, joka kolme vuotta on palvelut, sillä sillä aikaa olisi ehtinyt oppia sen mitä voi oppia perheessä. Alin palkka mitä voisi ajatella kolme vuotta kaupunkissa palvelleelle olisi määrättävä 25 mk. kuussa. Ainoastaan järjestetyissä oppilaitoksissa, jossa oppilasta ei käytetä sivutöihin voi mennä suoranaiseen oppiin, mutta ei perheessä, jossa tuhannet aivan yksinkertaiset työt vaativat tekijänsä, ja joita juuri palvelijat pannaan tekemään.

Työpäivän rajoituskysymys, joka monta kertaa ennenkin on ollut meillä esillä, täytyy tässä taas ottaa myöskin esiin. Joka ammatissa joka järjestetään, rajoitetaan siinä myöskin työpäivä. Meillä Suomessa on palvelijat jo ennen tästä tehneet päätöksiä, että työpäivä kaupungeissa olisi saatava kymmmentuntiseksi. Emännät vaan ei voi ymmärtää, että se käy laatuun. Siellä ei ole opittu vielä perhetöiden järjestämistä. Tähän kymmeneen työtuntiin emme suinkaan lukisi ruokatunteja ja vaatehunteja, joita tekisimme kuten muukin työväki omalla ajallamme, mutta suoranaiset työt jotka vaatii tekoa. Ja sitten kuin työt on tehty, on vapaus oleva tosi vapautta, jonka määrääjänä ei saisi olla emäntäin oikut. Nyt tahdotaan ehdottomasti määrätä mitä sanomaa

palvelija lukee, mitä hän puhuu, mihin seuraan saa kuulua y. m. s. Tämä on yksi niitä rakastettuja jäännöksiä entis ajalta laissa v. 1671. Aatelisen oikeuksista sanottiin nimenomaan että isännän oli laskettava palvelijansa kirkkoon vähintäin joka kolmas pyhä, jolloin palvelijan myös oli pakko mennä, jos hän ei mennyt, sai isäntä ajaa palvelijansa pois ilman passia ja palkkaa. Muuta vapautta ei laki myöntänyt paitsi yhden vapaaviikon muuttoaikana. Nykyään sanotaan, että palvelija on vapaa, mutta voiko sanoa että se on vapautta kuin määrätään mistä saa puhua, mitä lukea, mihin seuraan tai kokoukseen saa mennä y. m. Kirkko, tuo sama jota ennenkin laki suositteli, jossa käyneet olivat — nöyriä palvelijoita, sinne mieluummin nytkin lähetetään, mutta kokoukseen jossa selvitetäisi sosialismia, ei heidän sallita menevän.

Palvelijat! nouskaa itsenäisesti toimimaan, poistakaa tuo vanhentunut palkkauslainsäädäntö, koska toisissa maissa voidaan tulla toimeen ilman erikoislainsäädäntöä palvelijoille, voidaan myöskin Suomessa. Palvelijat, järjestykää, kirjoittakaa itsenne ammattiyhdistyksenne jäseneksi, sillä ainoastaan järjestynein rivin voimme voittaa vastukset, esteet murtaa.

Eikö oloissa ole mitään vikaa?

Kuulee usein sosialismin vastustajain puolustavan vanhoillisia mielipiteitään niin ontoilla väitteillä, ettei niihin oikeastaan maksaisi kajota. Mutta kun on vielä sellaisia työluokan naisia jotka uskovat kaikkea, mitä heille vastustajat syöttävät itse vähääkään ajattelematta, niin lienee paikallaan noita syytteitä vähän käsitellä.

Yksi tuollainen turhanpäiväinen väite on: »yhteiskunta on hyvä, ei siinä ole mitään vikaa, siinä vaan täytyy osata elää». Jos kysytään mitä he tarkoittavat tuolla »osata elää», niin saa vastaukseksi, että täytyy osata pitää puoliaan, katsoa aina vaan omaa etuaan. Tietysti tällä tarkoitetaan omaa yksityistä etua. Siis tulisi katsoa aina vaan omaa parastaan, sysätä toiset syrjään, sortaa, pettää, nylkeä. Ja kuitenkin tunnustetaan sellaiset teot vääryydeksi. Jos kerran nykyisissä oloissa ei voi elää vähänkään varakkaampana muutoin kuin harjoittamalla vääryyttä, niin silloinhan olot ovat ihan nurjat. Silloinhan niissä säytyy tehdä muutoksia.

Samoin myös puolustetaan yhä uudelleen yksityisten omistusoikeutta tuotantovälineisiin ja sanotaan: »herrathan ne työn antavat. Jos ei olisi herroja, keltä työläinen työtä saisi.» Ei siis näyteä voitavan ymmärtää, että jos herrat eivät työtä teettäisi, ei ilman työtä kumminkaan tulisi toimeen, ja täytyisi silloin yhteiskunnan antaa työtä, kuten jo erällä työaloilla on järjestetty. Ei näytä aina osattavan huomata nimenomaan työn nykyisestä järjestyksestä johtuvia epäkohtia. Niitä on kumminkin lukemattomia. Työntekijä, joka on ollut työttömänä, joutuu useinkin työnteittäjiin mielivallasta riippuvaksi sentähden vaan, että hän on työtönnä. Hän on hakenut työtä, onnistumatta sitä saamaan. Viimeinkin hän pääsee työhön, mutta hänelle luvataan mitättömän pieni palkka. Hänen täytyy siihen tyytyä, kun hänellä ei muuta neuvoa ole. Työnteittäjän olisi kuitenkin täytynyt se työ teettää, vaikka ei olisikaan sattunut tuota halpaa työvoimaa. Ja hänen olisi täytynyt maksaa toiseile samalla tavalla tehdystä työstä täysi palkka. Mutta hän on osannut käyttää hyväkseen toisen hätää. Sen rahan jonka hän on tuolla tavalla säästänyt, käyttää hän usein turhuuteen ja ylellisyyteen. Sen sijaan työntekijä, jolla ei luonnollisesti ole mitään säästössä, saa kärsiä puutetta.

Mutta huomautappas siinä olevasta räikeästä ristiriidasta,